

צביעת ארונות סעף

דוח ביקורת

1. כללי:

מבקר העירייה בדק את התנהלות פרויקט צביעת ארונות הסעף. הבדיקה התבססה על בחינת כל ההחלטות, המסמכים, התקשרויות והתחשבוניות, אשר נמצאו בתיקים אשר הוצגו לביקורת.

הביקורת התייחסה לכל תקופת קיום הפרויקט מהתהוות הרעיון ועד לחודש ספטמבר/אוקטובר 2005, מועד סיום הביקורת.

2. רקעי:

2.1. הביקורת העלתה כי כבר ב- 19 בנובמבר 2003, בטכס של המועצה לישראל יפה החלו מגעים בין מנכ"ל העירייה דאז לבין נציגת המועצה לישראל יפה. בהמשך למגעים בזמן הטכס, התקיימה פגישה עם מנכ"ל העירייה דאז ב- 1.12.2003.

כתוצאה מפגישות אלה נבדקו ע"י המועצה לישראל יפה, ביצוע פרויקטים דומים ברשויות מקומיות אחרות (לדוגמת שוהם, פתח תקוה, חדרה, עפולה).

2.2. המועצה לישראל יפה מסרה כי בטרם תחילת עבודות הצביעה ישנם מספר צעדים מוקדמים שעל העירייה לנקוט:

- קבלת החלטה לגבי מטרת הפרויקט, היינו האם הפרויקט הוא קהילתי, וגם מוסיף לשיפור חזות העיר או שמדובר רק בפרויקט של שיפור חזות פני העיר עפ"י התפיסה שארונות הסעף הופכים לאובייקט אומנותי ואסטטי בזמן קצר יחסית.
- תיאום עם חברת החשמל ובזק לגבי איתור ומיפוי כל ארונות הסעף ובדיקת הדרישות הטכניות על מנת שלא לפגוע בארונות ובתחולתם תוך צביעתם, מחד ומאידך להבטיח עבודה יסודית ואיכותית מבחינת הצבעים שיש להשתמש (צבע יסוד להכנת הצביעה האומנותית, סוגי הצבע לציורים על ארונות, טיפול מיוחד לארונות פיברגלס וכד').
- ערך מוסף ולא פחות חשוב: צביעת ארונות הסעף תמנע גרפיטי והדבקת מדבקות על ארונות הסעף.

2.3 המועצה לישראל יפה אף הציגה שלוש דרכים לביצוע הפרויקט:

- ביצוע הפרויקט בדרך של פרויקט קהילתי ע"י האומנים מפורום אמני כפר סבא, שיצבעו בהתנדבות את ארונות הסעף. בתמורה להתנדבותם תמצא הדרך לתת פרסום לאומן המבצע ע"י פרסום שם האומן המבצע על ארון הסעף, פרסום בעיתונות המקומית וכיסוי הוצאות נסיעתו למקום עבודתו (תקציב משוער לצביעת 200 ארונות כ- 40,000 ₪).
- אפשרות לבצע הפרויקט ע"י אומן שהוא אחראי אך ורק על צביעת ארונות הסעף, כאשר העירייה תספק לו את כל הציוד והחומרים הדרושים לביצוע מקצועי של עבודת הצביעה. (תקציב משוער לצביעת 200 ארונות כ- 85,000 ₪, כאשר -50,000 ₪ לאומן והשאר לחומרים וציוד).

- קביעת אומן בעל ניסיון אומנותי רב, אשר יהיה מוכן על עצמו את ניהולו האומנותי של הפרויקט, כולל רכישת הציוד והחומרים לצביעה. (תקציב משוער לצביעת 200 ארונות - 80,000 ₪ לאומן).

2.4 מועצת העירייה בישיבתה מיום 12.01.2004 אישרה ת.ב.ר. לצביעת ארונות הסעף בגודל -100,000 ₪ ובכך דחתה את ההמלצה לקביעת מסגרת תקציבית של -250,000 ₪ לנושא, שהונחה על שולחן המועצה היות ובאותה ישיבת מועצה אושר גם הרכב ועדת הכספים. בהעדר ועדת כספים עד מועד זה, הת.ב.ר לא עבר דיון מוקדם בוועדה. הצעת ההחלטה אשר אושרה נוסחה כלהלן: "לאשר מסגרת של מאה אלף שקלים בהנחה שאנחנו גם במאה אלף שקלים נשתדל לא להשתמש. אבל אם נצטרך להוסיף נביא את זה לכאן". החלטה זו אושרה בהצבעה פה אחד של כל חברי המועצה הנוכחים.

2.5 במהלך החודשים פברואר-מרץ 2004, מנכ"ל העירייה דאז נמצא בתהליך פרישה מתפקידו. בסוף פברואר, עם כניסתו לתפקיד של העוזר האישי של ראש העיר, מטיל ראש העיר את הטיפול בפרויקט על עוזרו החדש.

מתוך המסמכים שנבדקו ניתן לראות כי אורגנו אירועים ונעשו פעולות לאיתור אומנים מתנדבים (כנס נשים בעלות זיקה לאומנות וליצירה, פרסום "צבעתם-השפעתם!" ע"י המחלקה לנוער, פניה ישירה של ראש העיר לאומנים פוטנציאליים וכד').

משההיענות לפעולות שתוארו לעיל נתגלתה כדלה מאד מההיבט הקהילתי התברר שבעצם יש לשלב בין מספר דרכים מאלה שהוצעו כדרכי פעולה ע"י המועצה לישראל יפה, ולכן נבחרה שיטה משולבת אשר תענה למורכבות ניהול וקידום פרויקט כזה היינו מינוי אומן בעל ניסיון אשר יטפל בגיוס ציירים מתנדבים לביצוע צביעת ארונות הסעף, ריכוז העבודה והלוגיסטיקה, ידאג לאספקה מסודרת של הציוד והחומרים, יכוון וינחה אומנותית, יעקוב וידווח על התקדמות הפרויקט וילווה את האומנים בזמן הביצוע.

במקביל נעשו כל התיאומים מול חברת החשמל, חברת בזק וכד' ואף חברות אלה הסכימו להכין על חשבונם, וכתרומה למבצע צביעת הארונות, את הארונות לקראת צביעתם.

3. ההתקשרות:

3.1. מנכ"ל העירייה טען: "לאחר קבלת הצעת מחיר מאומנית שביצעה את עבודת הצביעה בבנימינה ולאור האומדן של המועצה לישראל יפה. (- 400 ש"ח לארון) ולאחר שהובהר ע"י הייעוץ המשפטי כי העבודה פטורה ממכרז, החליט מנכ"ל העירייה לקבל המלצת מנהל מחלקת האירועים ולשכור את שירותיו של מר אפי בן אהרון המספק שירותי אומן שונים לעיריית כפר סבא מזה כ- 10 שנים".

3.2. הביקורת מבקשת לציין כי על פי סעיף 3 (5) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987, התקשרות עם אומן פטורה ממכרז: "העירייה רשאית להתקשר בחוזה ללא מכרז אם החוזה הוא מסוגי החוזים האלה:

...

(5) חוזה לביצוע עבודה מדעית, אומנותית או ספרותית..."

3.3. במהלך שנת 2004 נתקבלו מספר הצעות מחיר מצד מר אפי בן אהרון, הצעות שהיוו חלופות שונות לביצוע הפרויקט במסגרת מצומצמת ומבלי לחרוג מהת.ב.ר. שאושר. ב-11 באוקטובר נמסרה למר אפי בן אהרון הזמנת העבודה הראשונה במסגרת הת.ב.ר. המאושר, דבר המוכיח כי בעצם, עבודתו הרשמית מול העירייה החלה במועד זה.

3.4. במהלך בשנת 2004 הוצאו למר אפי בן אהרון שתי הזמנות עבודה בסך -64,625 ₪ (ב- 11.10.2004 וב- 19.12.2004) מתוכן שולמו לו על חשבון אותה שנה חשבוניות בסך כ- 52,900 ₪, כולל -5,850 ₪ עבור ייעוץ, ניהול והדגמה (בבירור שערכנו עם הנוגעים בדבר נמסר שבסכום זה נכללה צביעת 9 ארונות להדגמה).
 ההזמנות הוצאו כחוק במסגרת הת.ב.ר. המאושר ובחתימת מנכ"ל העירייה וגזבר העירייה.
 בנוסף הוצאו כ-12,000 ₪ עבור ציוד וחומרים.
 בשנת 2004 נצבעו 109 ארונות סעף.

3.5. בשנת 2005, לאור הצלחת הפרויקט, הוחלט להמשיכו. לצורך כך הועברה בקשה לאישור ת.ב.ר. נוסף בסך -238,000 ₪ (ללא מע"מ) לצביעת 370 ארונות.

3.6. הבקשה לת.ב.ר. נוסף אושרה בועדת הכספים ביום 30.01.2005 והחלטת ועדת הכספים אושרה במועצת העירייה בישיבתה מיום 07.02.2005 בהצבעת כל חברי המועצה הנוכחים (להוציא אחד שנמנע עקב העדרו מהדיון). הת.ב.ר. הועמד על סך -379,000 ₪ (כולל מע"מ). המסמך שהובא לאישור ועדת הכספים מדבר בעד עצמו:

"במסגרת שיפור חזות העיר צוירו ברחבי העיר עד כה כ-100 ארונות סעף של חברת חשמל. הפרויקט זוכה לאהדה גדולה מהציבור על כל רבדיו - מוסיף צבעוניות ואסתטיקה לחוצות העיר ופותר את בעיית הגרפיטי. הפרויקט הינו קהילתי כלל-עירוני, כולל השכונות. מועצת העיר אישרה בזמנו תב"ר של 100,000 ₪ לפרויקט זה. עד כה נצבעו ארונות של חברת החשמל בלבד. עתה רוצים להרחיב את הפרויקט ולכלול בו גם את ארונות חבי' "בזק, בקרת רמזורים, בקרת תאורת רחוב ובקרת השקיה. בארונות אלו העירייה צריכה לשאת גם בעלות צביעת הארונות כהכנה לציור.

ולהלן פירוט הארונות הנוספים:

1. ארונות בזק - 150 יח'.
2. ארונות בקרת רמזורים - 20 יח'.
3. ארונות תאורת רחוב - 50 יח'.
4. ארונות מערכת ההשקיה - 150 יח'.

סה"כ 370 יח' ארונות.

1. עלות ממוצעת של הכנת הארון לציור כולל ניקוי הארון, שיוף הצבע הקיים וצביעת יסוד מקשר וצבע חיצוני בעלות של 270 ₪ ליח' ארון (לפי תעריף של חברת חשמל).

2. עלות ממוצעת של ציור ארון כולל צבעים עמידים לתנאי חוץ, הכוונה מקצועית להכנת רעיון הסקיצה והמיקום. תיאום אישי עם כל צייר - 375 ₪ ליח' ארון.

סה"כ עלות כללית להגדלת התב"ר - 238,000 ₪ + מע"מ."

3.7. משהתברר כי הפרויקט מתפתח ומתמשך הוחלט כשישה חודשים לאחר תחילת העבודות לחתום עם מר בן אהרון חוזה התקשרות. חוזה זה נחתם ביום 20.09.2005, לאחר שסוכמו כל התנאים. המשך העבודות והתשלומים נעשו במסגרת הסכם זה. בכל התקופה עד לסיום תהליך חתימת החוזה, החשבונות שהוגשו ע"י מר אפי בן אהרון שולמו בתשלומים חורגים ללא הזמנה, באישור גזברות העירייה. לביקורת הוסבר שהדבר נעשה במסגרת הת.ב.ר שאושר (-. 379,000 ₪) ביודעין שישנו חוזה בהכנה וחתימה.

יצוין כי תשלום חריג הינו אמצעי מקובל וחוקי במיוחד שהוא מתבצע אך ורק באישור גזברות העירייה ובמסגרת תקציב מאושר. לכן התייחסות הביקורת לפעולה זו היא כאל פעולה תקינה וחוקית.

על פי הרשומים בהנהלת החשבונות נכון למועד סיום הביקורת (אוקטובר 2005) שלמו מתוך הת.ב.ר כלהלן:

שנה	ציוד, חומרים וצבע	שכר טרחה לאפי בן אהרון		סה"כ
		סכום בש"ח	מספר ארונות	
דמי ניהול וייעוץ	-	5,850.-		5,850.-
2004	- 11,723.	47,020.-	105	58,743.-
2005 (עד 10/05)	8,415.-	39,095.-	86	47,510.-
סה"כ	- 20,138.	91,965.-	191	112,103.-

לביקורת נמסר שעם חתימת החוזה ועל פי ההסכם איתו, האומן התחייב לבצע צביעת 19 ארונות נוספים, על מנת לעמוד על מחיר החוזה של 375- ₪ לארון ללא מע"מ. נכון למועד סיום הביקורת נצבעו 210 ארונות סעף ברחבי העיר.

נכון לאוקטובר 2005, נותרה יתרה בת.ב.ר של 266,900 ש"ח כולל קליטה ולא כולל שריון של 253,000 ₪. בעצם היתרה בת.ב.ר, לאחר קליטה ושריון, הינה כ- 14,000 ש"ח בלבד.

4. סיכום:**מתוך המסמכים שנבדקו ומהמתואר לעיל, הביקורת מסכמת כלהלן:**

4.1. לצורך ביצוע עבודות צביעת ארונות הסעף אושר ת.ב.ר. בסך - 379,000 ש"ח לצביעת כ- 500 ארונות סעף בעיר. בשלב ראשון אושר ת.ב.ר. בסך - 100,000 ש"ח במועצת העיר בישיבתה מ- 12.01.2004 ובשלב שני אושרה תוספת ת.ב.ר. של - 279,000 ש"ח במועצת העירייה בישיבתה מה - 07.02.2005.

4.2. עד כה מהת.ב.ר. שאושר נוצלו בפועל - 112,103 ש"ח ושוריינו להמשך העבודות - 253,000 ש"ח. נותרה איפוא יתרה תקציבית של כ- 14,000 ש"ח בת.ב.ר. מתוך הסכום הנ"ל שולם עבור שכר לאומן, מאז ההזמנה הראשונה (11.10.2004) ועד סיום הביקורת (10/2005) כ- 92,000 ש"ח ועבור החומרים שנרכשו שולם כ- 20,000 ש"ח.

4.3. עבור צביעת 210 ארונות סעף שולם לאומן סך - 91,965 ₪ (- 52,870 ₪ בשנת 2004 ועוד - 39,095 ₪ בשנת 2005), היינו עבור כל ארון סעף נכון לאוקטובר 2005, שולם כ- 438 ₪ כולל מע"מ, או כ- 375 ₪ ללא מע"מ).

4.4. בתחילת הפרוייקט ובטרם תחילת עבודת צביעת ארונות הסעף, שולם לאומן - 5,850 ₪, סכום חד פעמי, עבור ייעוץ, ניהול והדגמה.

4.5. חוזה מסודר עם האומן, מנהל הפרויקט, נחתם רק בספטמבר 2005 לאחר שבמרץ 2005 נתקבלה חו"ד משפטית מהיועצת המשפטית על הצורך בהתקשרות מסודרת עם האומן למרות הפטור ממכרז במקרה זה. בכל תקופת העסקתו של האומן, חשבונותיו אושרו לתשלום במסגרת עבודות רגילות, בתחילת הפרויקט, ובתקופת הכנת חוזה ההתקשרות עפ"י אישורים לתשלום חריג לעבודות ללא הזמנה, וזאת עד להשלמת הכנת וחתימת חוזה ההתקשרות איתו. ראוי לציין שכל התשלומים נעשו במסגרת ת.ב.ר מאושר בהתאם להוראות כל דין באישור גזברות העירייה, גם אם לדעת הביקורת ההכנה וחתימת החוזה התמשכה כחצי שנה, המהווה תקופה די ממושכת יחסית.

יצויין כי בהסכם שנחתם, נקבע תשלום לאומן עבור כל ארון סעף בסך - 375 ₪, ללא מע"מ, ושעל מנת לשמור על מחיר זה ביצע האומן צביעת 19 ארונות סעף נוספים.

4.6. לגבי אישור הת.ב.ר והשימוש בו, הביקורת לא מצאה כי נעשו פעולות בניגוד לאישורי הת.ב.ר שהועברו ואושרו כדין בועדת הכספים ובמועצת העירייה ולא נמצאו חריגות מהמסגרת או מהשימושים להם נועד הת.ב.ר.